

Motion om långsiktigt bindande planering för bevarande av kommunens grönområden

Motivering

Väsby är, likt många andra kommuner i Stockholmsområdet, en kommun som växer och där det ständigt byggs nya bostäder och anläggningar. Detta byggande kräver plats och leder ofta till att jungfrulig mark och grönområden tas i anspråk för bebyggelse, vilket är en utveckling som syns tydligt i Väsby de senaste 60 åren. År 2023 täckte Väsby's sammanhängande bebyggelse och hårdgjorda ytor (dock inklusive trädgårdar och andra små grönytor i den urbana miljön) cirka 15 kvadratkilometer av kommunens totala landareal på 75 kvadratkilometer, alltså cirka 20% av kommunens landyta. År 1960 upptog tätortens bebyggelse omkring 3 kvadratkilometer, vilket motsvarar endast cirka 4% av kommunens landyta. Mellan tummen och pek fingret har alltså kommunens bebyggda yta femdubblats de senaste 60 åren (Lantmäteriet 2023).

Idag har kommunen långsiktiga planer och målsättningar för både bostadsbyggandet och befolkningsutvecklingen. År 2040 ska invånarantalet vara 63 000 (Upplands Väsby kommun 2018) och kommunens målsättning för bostadsbyggande är att minst 400 nya bostäder ska färdigställas årligen (Upplands Väsby kommun 2017). Det finns dock inte, utöver det som exempelvis står i översiktsplanen och åtgärdsplanen för ekosystemtjänster, någon långsiktig bestämmelse om hur mycket av kommunens grönområden och jungfruliga mark som ska tillåtas att exploateras. Kommunen har inte obegränsat med mark, och om grönområden naggas i kanten länge nog kommer kommunen till slut att i allt väsentligt sakna grönområden. I Täby har kommunen, till skillnad från Väsby, beslutat om en långsiktig målsättning som säger att minst halva kommunens yta ska vara oexploaterad, eller "grön" (Täby kommun 2022a). Täby är en kommun med andra förutsättningar än Väsby, och målsättningen är inte bindande och på olika sätt otillräcklig och för vag, men i Väsby finns ingen långsiktig konkret kommunövergripande bestämmelse alls. I Täbys gällande översiktsplan står det skrivet:

"Halva Täby ska vara grönt och hela Täby hållbart. Därför skriver vi i denna plan att stads- och bostadsutveckling huvudsakligen ska ske i närheten av Roslagsbanan. Övrig bebyggelsestruktur ska inte genomgå några större förändringar utan behålla sin befintliga

karaktär. Tåbys många grönområden ska bevaras och är viktiga för rekreation och friluftsliv”. (Täby kommun 2022b). Även i Väsby's översiktsplan står att ny bebyggelse framförallt ska tillkomma i kommunens centrala delar och att kommunens naturområden ska bevaras (Upplands Väsby kommun 2018), men skrivelserna är inte lika skarpa vad gäller bevarandet av grönområden som i Tåbys översiktsplan. Trots detta finns idag planer på exploatering utöver det som står i Väsby's översiktsplan.

Väsby's oexploaterade mark och grönområden är viktiga både för livsmedelsproduktion, rekreation, biologisk mångfald, ekologiska spridningssamband, kulturhistorien, klimatanpassning och många andra ekosystemtjänster. Med tanke på den oexploaterade markens värden, och med tanke på att målsättningar finns kring bostadsbyggande och befolkningstillväxt, bör en långsiktig bindande planering också finnas för bevarande av kommunens grönområden för att säkerställa att inte för mycket byggs bort. Fördelningen av grönområden i kommunen är också viktig då tätortsnära grönområden behövs för rekreation och urbana ekosystemtjänster. Alltså måste både bevarandet av tillräckligt med tätortsnära grönområden, liksom obebyggda landsbygdsområden, säkerställas. Bra underlag, i vilket det står att finna information om ekosystemtjänster och värdekärnor, finns i utvecklingsplanen för ekosystemtjänster (Upplands Väsby kommun 2016). I åtgärdsplanen för ekosystemtjänster som antogs 2023 (Upplands Väsby kommun 2023) av kommunstyrelsen finns åtgärder beskrivna som skulle bidra till att utveckla och bevara kommunens grönområden och ekosystemtjänster. Trots detta låter styret planera bebyggelse i viktiga grönområden, vilket visar att dessa dokument inte innebär ett tillräckligt skydd för att slå vakt om Väsby's grönområden. Kommunen behöver därför peka ut viktiga värdekärnor och grönområden och ta bindande beslut om dessas långsiktiga skydd.

Förlag:

Med bakgrund i ovanstående föreslår vi:

- Att kommunen, med bakgrund i befintligt underlag, pekar ut grönområden med viktiga natur- och friluftslivs-värden som ska bevaras för framtiden, samt påbörjar arbetet med att ge dessa ett ändamålsenligt och långsiktigt bindande skydd från exploatering.

Edde Laitamaa, Miljöpartiet de gröna i Upplands Väsby

Maria Tuveßson, Miljöpartiet de gröna i Upplands Väsby

Referenser

Lantmäteriet. 2023. *Min karta*. <https://minkarta.lantmateriet.se/>

Täby kommun. 2022a. *Halva Täby grönt - Grönplan för Täby kommun*.

Samhällsutvecklingskontoret.

https://www.taby.se/globalassets/3.-dokument-per-dokumenttyp/riktlinjer-planer-och-policy/gronplan_20220425_jb_02_max144.pdf

Täby kommun. 2022b. *Översiktsplan Täby kommun 2050 - Staden på landet*.

<https://www.taby.se/globalassets/3.-dokument-per-dokumenttyp/detaljplaner-och-program/handlingar-taby-vaxer/oversiktsplan-2050/2050/ny/oversiktsplan-taby-2050--staden-pa-landet.pdf>

Upplands Väsby kommun. 2017. *Riktlinjer för bostadsbyggande i Upplands Väsby*. Kontoret för samhällsbyggnad.

<https://www.upplandsvasby.se/download/18.4a3462da15f4d86bb801a49/1510906689038/Riktlinjer%20f%C3%B6r%20bostadsf%C3%B6rs%C3%B6rjning%20i%20Upplands%20V%C3%A4sby%202017.pdf>

Upplands Väsby kommun. 2018. *Översiktsplan Väsby stad 2040*.

<https://www.upplandsvasby.se/download/18.5e31842017d109e5d651370/1639060754193/%C3%96versiktsplan%20V%C3%A4sby%20stad%202040.pdf>

Upplands Väsby kommun. 2016. *Utvecklingsplan för ekosystemtjänster*.

<https://www.upplandsvasby.se/download/18.4a3462da15f4d86bb802573/1513245744851/Utvecklingsplan+f%C3%B6r+ekosystemtj%C3%A4nster.pdf>

Upplands Väsby kommun. 2023. *Åtgärdsplan för ekosystemtjänster*